

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2011/0297(COD)

13.6.2012

STANOVISKO

Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

pre Výbor pre hospodárske a menové veci

k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestných sankciách za obchodovanie s využitím dôverných informácií a manipuláciu s trhom (COM(2011)0654 – C7-0358/2011 – 2011/0297(COD))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko (*): Emine Bozkurt

(*) Postup pridružených výborov – článok 50 rokovacieho poriadku

PA_Legam

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Napriek tomu, že smernicou 2003/6/ES o zneužívaní trhu prijatou začiatkom roka 2003 sa zaviedol komplexný rámec na riešenie obchodovania s využitím dôverných informácií a manipulácie s trhom, cieľ zvýšiť dôveru investorov a integritu trhu sa ňou zatiaľ nedosiahol.

Ako sa uvádza v správe skupiny na vysokej úrovni pre finančný dohľad v EÚ, k hlavným dôvodom patria sankčné režimy v členských štátoch, ktoré sa považujú za slabé a nesúrodé.

Navyše v posúdení vplyvu, ktoré vypracovala Komisia, sa poukazuje na to, že sankcie, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú v boji trestným činom zneužívania trhu nemajú dostatočný vplyv a nie sú dostatočne odradzujúce, čo má za následok neúčinné presadzovanie uvedenej smernice. Okrem toho, vymedzenie toho, čo predstavuje trestný čin obchodovania s využitím dôverných informácií alebo manipulácie s trhom, sa medzi členskými štátmi výrazne líši. Keďže trh možno zneužívať cezhranične, tento rozdiel oslabuje vnútorný trh a ponecháva určitý priestor páchatelom zneužívania trhu na hľadanie najvýhodnejšieho príslušného súdu (tzv. forum shopping). V posúdení vplyvu sa usúdilo, že trestné sankcie za najzávažnejšie skutky zneužívania trhu majú na zaručenie účinného vykonávania politiky Únie v oblasti zneužívania trhu rozhodujúci vplyv.

Cieľom návrhu smernice vychádzajúceho z článku 83 ods. 2 ZFEÚ je implementovať odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre finančný dohľad v EÚ a odporúčania Európskej komisie vyjadrené v jej posúdení vplyvu. Treba ho chápať ako súčasť balíka, ktorý obsahuje aj návrh nariadenia o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu) COM(2011)0651 final. V tejto súvislosti by sa mal zabezpečiť čo najväčší súlad medzi oboma právnymi nástrojmi. Z toho vyplýva, že navzájom zosúladené musia byť vymedzenia pojmov administratívnych aj trestnoprávných prečinov, no zároveň je nutné dodržať aj zásadu právnej istoty tým, že sa čo najpresnejšie charakterizujú prvky trestného činu tak, aby si každý dokázal jednoznačne uvedomiť, za aké konanie bude musieť znášať trestnoprávnu zodpovednosť (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k článku 3 a 4). Na druhej strane by mala platiť aj zásada *ne bis in idem* preto, aby jedna osoba nebola potrestaná dvakrát za ten istý čin (pozmeňujúci a doplňujúci návrh k článku 6 ods. 1 písm. c) nové).

Keďže jednou z hlavných obáv, ktoré vyvoláva súčasný právny rámec, je slabý a nerovnorodý sankčný režim, považujeme za viac než vhodné harmonizovať aspoň dolnú hranicu maximálneho trestu (pozmeňujúci a doplňujúci návrh k článku 6 ods. 1 písm. a) nové a článku 6 ods. 1 písm. b) nové).

POZMEŇUJÚCE A DOPLŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre hospodárske a menové veci, aby ako gestorský výbor zaradil do svojej správy tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1

Návrh smernice

Odôvodnenie 7

Text predložený Komisiou

(7) Nie všetky členské štáty ustanovili trestné sankcie za niektoré druhy závažných porušení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa vykonáva smernica 2003/6/ES. Tieto rôzne prístupy oslabujú jednotnosť podmienok fungovania na vnútornom trhu a môžu motivovať k tomu, aby osoby uskutočňovali zneužívanie trhu v členských štátoch, ktoré nemajú ustanovené trestné sankcie za tieto skutky. Okrem toho sa doteraz nedospelo k zhode na úrovni celej Únie v tom, ktoré konanie sa považuje za také závažné porušenie. Preto by sa mali stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov spáchaných fyzickými a právnickými osobami a sankcií. Spoločné minimálne pravidlá by takisto umožnili využívať účinnejšie metódy vyšetrovania a účinnej spolupráce v rámci členských štátov a medzi nimi. ***Odsúdenie za skutky zneužívania trhu podľa trestného práva sa často stretáva s rozsiahlym mediálnym pokrytím, čo pomáha odrádzať potenciálnych páchatel'ov, pretože upriamuje pozornosť verejnosti na odhodlanie príslušných orgánov riešiť zneužívanie trhu.***

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(7) Nie všetky členské štáty ustanovili trestné sankcie za niektoré druhy závažných porušení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa vykonáva smernica 2003/6/ES. Tieto rôzne prístupy oslabujú jednotnosť podmienok fungovania na vnútornom trhu a môžu motivovať k tomu, aby osoby uskutočňovali zneužívanie trhu v členských štátoch, ktoré nemajú ustanovené trestné sankcie za tieto skutky. Okrem toho sa doteraz nedospelo k zhode na úrovni celej Únie v tom, ktoré konanie sa považuje za také závažné porušenie. Preto by sa mali stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov spáchaných fyzickými a právnickými osobami a sankcií. Spoločné minimálne pravidlá by takisto umožnili využívať účinnejšie metódy vyšetrovania a účinnej spolupráce v rámci členských štátov a medzi nimi. ***Vzhľadom na následky finančnej krízy je zrejmé, že manipulácia s trhom má v sebe potenciál spôsobiť rozsiahle škody s dosahom na životy miliónov ľudí. Nedostatok harmonizovaných trestných sankcií občania právom vnímajú ako vytváranie beztrestného prostredia, v ktorom sa darí manipulátorom trhu profitujúcim z trhu bez hraníc, ako aj zo systémov súdnictva, ktoré ich nestíhajú***

alebo ktoré nedisponujú dostatočným trestným rámcom na riešenie uvedených záležitostí. To zas vytvára dôvody na zvýšené spoločenské vnímanie korupcie a zodpovedajúci nedostatok dôvery v právny štát a legitímnosť inštitúcií. Uloženie trestných sankcií za trestné činy zneužívania trhu má navyše väčší odstrašujúci účinok na potenciálnych páchatel'ov.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2

Návrh smernice Odôvodnenie 12a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(12a) Na to, aby boli sankcie za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4 účinné a odradzujúce, mala by byť v tejto smernici stanovená dolná hranica maximálneho trestu odňatia slobody.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3

Návrh smernice Odôvodnenie 13a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(13a) Členské štáty by mali plne rešpektovať zásadu ne bis in dem, ako aj zásadu favor rei a zaistiť, aby neboli uplatňované trestné sankcie za činy, v ktorých prípade už bola uložená administratívna sankcia, ak je administratívna aj trestná sankcia rovnakej povahy.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4

Návrh smernice
Odôvodnenie 14a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(14a) Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie náležitej odbornej prípravy pre predstaviteľov orgánov presadzovania práva a justičných orgánov alebo iných orgánov zodpovedných za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4. Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby orgány presadzovania práva a justičné orgány alebo iné orgány zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 mali k dispozícii účinné vyšetrovacie nástroje.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 5

Návrh smernice
Odôvodnenie 16a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(16a) Každé odsúdenie vykonané v súlade s touto smernicou by malo byť bezodkladne zverejnené a malo by obsahovať minimálne informácie o druhu a povahe trestného činu, o sankcii, a identite odsúdenej fyzickej alebo právnickej osoby, a to v takom rozsahu, aby nebola vážne ohrozená stabilita finančných trhov alebo aby zainteresovaným stranám nevznikli neprimerané škody.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 6

Návrh smernice Odôvodnenie 17

Text predložený Komisiou

(17) **Kedže** cieľ tejto smernice, ktorým je zabezpečenie dostupnosti trestných sankcií za najzávažnejšie skutky zneužívania trhu v celej Európskej únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tejto smernice ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality ustanovenou v uvedenom článku táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(17) **Hoci v súčasnosti nie sú k dispozícii spoľahlivé štatistiky o cezhraničnom rozmere obchodovania s využitím dôverných informácií a manipulácie s trhom, vzhľadom na integráciu finančných trhov v rámci Únie je možné s istotou predpokladať, že mnohé z týchto trestných činov sa neobmedzujú len na operácie v rámci jedného členského štátu. V tomto kontexte** cieľ tejto smernice, ktorým je zabezpečenie dostupnosti trestných sankcií za najzávažnejšie skutky zneužívania trhu v celej Európskej únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tejto smernice ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality ustanovenou v uvedenom článku táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 7

Návrh smernice Odôvodnenie 17a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(17a) **Na zabezpečenie účinného stíhania v cezhraničných prípadoch by členské štáty mali prijať potrebné opatrenia na ustanovenie svojej súdnej právomoci v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4, keď bol trestný čin úplne alebo sčasti spáchaný na ich území alebo bol spáchaný na prospech fyzickej**

osoby s pobytom v príslušnom členskom štáte alebo právnickej osoby so sídlom v tomto členskom štáte.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8

**Návrh smernice
Odôvodnenie 18a (nové)**

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(18a) Pri vykonávaní tejto smernice by členské štáty mali zaručiť procesné práva podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní, a najmä brať do úvahy uznesenie Rady z 30. novembra 2009 o pláne na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní¹, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní², smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní³ a každý ďalší právny akt Únie alebo odporúčanie v tejto oblasti.

¹ Ú. v. EÚ C 295, 4.12.2009, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 142, 1.6.2012, s. 1.

Odôvodnenie

Je dôležité zdôrazniť význam základných práv, najmä procesných práv v trestnom konaní.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 9

**Návrh smernice
Odôvodnenie 19**

Text predložený Komisiou

(19) Komisia by mala posúdiť vykonávanie tejto smernice v členských štátoch takisto s cieľom posúdiť možnú budúcu potrebu zavedenia minimálnej harmonizácie druhov a úrovní trestných sankcií.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(19) Komisia by mala posúdiť vykonávanie tejto smernice v členských štátoch takisto s cieľom posúdiť možnú budúcu potrebu zavedenia minimálnej harmonizácie druhov a úrovní trestných sankcií. ***Komisia by sa predovšetkým mala snažiť získať informácie o cezhraničnej povahe mnohých transakcií, ktoré sú podľa tejto smernice trestným činom, a dodržiavať tak zásadu subsidiarity.***

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 10

Návrh smernice

Článok 3 – písmeno a

Text predložený Komisiou

a) ak osoba má dôverné informácie a využije ich na kúpu alebo predaj finančných nástrojov, ktorých sa táto informácia týka, na vlastný účet alebo na účet tretej osoby. Patrí sem aj využívanie dôverných informácií na zrušenie alebo zmenenie a doplnenie pokynu týkajúceho sa finančného nástroja, s ktorým tieto informácie súvisia tam, kde bol takýto pokyn vydaný pred získaním dôverných informácií; ***alebo***

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

a) ak osoba má dôverné informácie ***a napriek tomu, že si je vedomá povahy týchto informácií, využije ich priamo či nepriamo*** na kúpu alebo predaj, ***odporúčanie na nákup alebo predaj, alebo na navedenie inej osoby na nákup alebo predaj*** finančných nástrojov, ktorých sa táto informácia týka, na vlastný účet alebo na účet tretej osoby. Patrí sem aj využívanie dôverných informácií na zrušenie alebo zmenenie a doplnenie pokynu týkajúceho sa finančného nástroja, s ktorým tieto informácie súvisia tam, kde bol takýto pokyn vydaný pred získaním dôverných informácií ***a bol účinne zrušený alebo zmenený a doplnený;***

Odôvodnenie

Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim nástrojom sa uplatňuje zásada právnej istoty: charakteristika trestného činu musí byť sformulovaná čo najpresnejšie, aby si každý vedel vopred odhadnúť, za aké konanie bude znášať trestnú zodpovednosť.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 11

Návrh smernice

Článok 3 – písmeno b

Text predložený Komisiou

b) sprístupnenie dôverných informácií akejkolvek inej osobe, pokiaľ takéto sprístupnenie nie je vykonané v priebehu zákonného plnenia si povinností vyplývajúcich zo zamestnania alebo profesie.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

b) sprístupnenie dôverných informácií akejkolvek inej osobe, ***uvedomujúc si povahu týchto informácií***, pokiaľ takéto sprístupnenie nie je vykonané v priebehu zákonného plnenia si povinností vyplývajúcich zo zamestnania alebo profesie.

Odôvodnenie

Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim nástrojom sa uplatňuje zásada právnej istoty: charakteristika trestného činu musí byť sformulovaná čo najpresnejšie, aby si každý vedel vopred odhadnúť, za aké konanie bude znášať trestnú zodpovednosť.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12

Návrh smernice

Článok 3 – písmeno ba (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

ba) za predpokladu, že osoba má k dispozícii dôverné informácie, odporúčanie na nákup alebo predaj, alebo navádzanie inej osoby na nákup alebo predaj finančných nástrojov, ktorých sa tieto informácie týkajú, alebo na zrušenie či zmenu a doplnenie príkazu týkajúceho sa finančného nástroja, na ktorý sa tieto informácie vzťahujú, pričom dôverné informácie nebudú tejto osobe zverejnené.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 13

Návrh smernice

Článok 5 – odsek 1

Text predložený Komisiou

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby zaručili, že podnecovanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 a príslušné napomáhanie a navádzanie sú trestané ako trestné činy.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby zaručili, že podnecovanie **a pokusy o spáchanie** trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 a príslušné napomáhanie a navádzanie sú trestané ako trestné činy.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 14

Návrh smernice

Článok 6 – odsek 1a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

1a. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za trestné činy uvedené v článku 3 písm. a) a článku 4 písm. a), b) a c) ukladal maximálny trest väzenia s dolnou hranicou najmenej päť rokov.

Odôvodnenie

Ak potreba tohto právneho nástroja spočíva v skutočnosti, že sankčné režimy členských štátov sú vo všeobecnosti slabé a nesúrodé, mali by sa sankcie do určitej miery harmonizovať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 15

Návrh smernice

Článok 6 – odsek 1b (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

1b. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za trestné činy uvedené v článku 3 písm. b) a ba) a v článku 4 písm. d) ukladal maximálny trest väzenia s dolnou hranicou najmenej dva roky.

Odôvodnenie

Ak potreba tohto právneho nástroja spočíva v skutočnosti, že sankčné režimy členských štátov sú vo všeobecnosti slabé a nesúrodé, mali by sa sankcie do určitej miery harmonizovať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 16

Návrh smernice Článok 8a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

Článok 8a

Súdna príslušnosť

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na určenie svojej súdnej príslušnosti vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ak:

- a) boli tieto trestné činy spáchané úplne alebo čiastočne na ich území alebo**
- b) bol trestný čin úplne alebo sčasti spáchaný v prospech fyzickej osoby s pobytom v príslušnom členskom štáte alebo právnickej osoby so sídlom v tomto členskom štáte.**

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 17

Návrh smernice Článok 8b (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

Článok 8b

Ne bis in dem

Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že už bola uplatnená administratívna sankcia, neuplatňovala na tú istú skutočnosť aj trestná sankcia, ak sú administratívna a trestná sankcia rovnakej povahy.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 18

Návrh smernice Článok 8c (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

Článok 8c

Odborná príprava a vyšetrovacie nástroje

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie náležitej odbornej prípravy pre predstaviteľov orgánov presadzovania práva a justičných orgánov alebo iných orgánov zodpovedných za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4..

2. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby orgány presadzovania práva a justičné orgány alebo iné orgány zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 mali k dispozícii účinné vyšetrovacie nástroje.

POSTUP

Názov	Trestné sankcie za obchodovanie s využitím dôverných informácií a manipuláciu s trhom
Referenčný dokument	COM(2011)0654 – C7-0358/2011 – 2011/0297(COD)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	ECON 15.11.2011
Výbor, ktorý predložil stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	LIBE 15.11.2011
Pridružený výbor dátum oznámenia na schôdzi	24.5.2012
Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: dátum vymenovania	Emine Bozkurt 20.3.2012
Prerokovanie vo výbore	21.3.2012
Dátum prijatia	10.7.2012
Výsledok záverečného hlasovania	+: 45 –: 0 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Mario Borghezio, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Simon Busuttil, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Monika Flašíková Beňová, Hélène Flautre, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu, Anthea McIntyre, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Elena Oana Antonescu, Michael Cashman, Leonidas Donskis, Dimitrios Droutsas, Lorenzo Fontana, Hubert Pirker, Raül Romeva i Rueda, Salvador Sedó i Alabart, Bogusław Sonik, Michèle Striffler
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Nadja Hirsch